

**Gedragcode voor vrijwilligers in het kader van
werken aan een veilige gemeente**
december 2025

VOORAF

Deze gedragscode is ingesteld door de kerkenraad van De Rank als onderdeel van preventiebeleid rond 'veilige gemeente'. De 'omgangsvormen' die hierin beschreven staan, zijn bepaald door Bijbelse waarden als respect voor elkaar, integriteit en betrouwbaarheid. Allen die zich inzetten voor het werk binnen de gemeente, zijn hiervan op de hoogte. Daarmee wil deze code een hulpmiddel zijn om ongewenst gedrag van kerkelijke vrijwilligers te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken. In onze gemeente vinden wij alle vormen van pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting en discriminerende, racistische of seksueel intimiderende gedragingen en opmerkingen ontoelaatbaar.

VOOR KERKELIJKE VRIJWILLIGERS

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. De Rank wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven. Daarom onderschrijven en gebruiken wij onderstaande gedragscode voor kerkelijke vrijwilligers. We staan voor de bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf.

Deze gedragscode geldt voor alle vrijwilligers op elk terrein van het kerkenwerk en wordt bij de benoeming of aanstelling aan de vrijwilliger overhandigd en met haar/hem besproken. Vrijwilligers die een ambt of taak op zich nemen, gaan mondeling akkoord met de inhoud ervan.

1. Veilige omgeving

Wij werken met elkaar aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

2. Respect

Wij respecteren anderen en benaderen hen niet op een manier die hun waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren.

3. Betrouwbaarheid

Wij gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen.

4. Persoonlijke integriteit

Wij respecteren de rechten van de ander en berokkenen niemand schade toe. Wij gebruiken geen fysiek of mentaal geweld. Wij vermijden ieder fysiek contact dat de ander niet dient of deze schaadt.

5. Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. Wij stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander.

Wij spreken onder elkaar met respect over de ander, ook wanneer die niet aanwezig is. Wij roddelen niet, maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen. Wanneer wij zien dat anderen dit wel doen, dan spreken wij de ander hierop aan. Ditzelfde geldt ons gebruik van sociale media.

6. Omgaan met giften

Wij nemen geen (financiële) giften aan voor onszelf, alleen voor de kerkelijke gemeenschap.

(SEKSUEEL) MISBRUIK

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers, of bij vermoedens daarvan, het “Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties.”¹ Onder misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag. Veelal is hierbij sprake van misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige of een ander in een kwetsbare, afhankelijke positie zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

VERTROUWENSPERSONEN

Een gedragscode alleen creëert nog geen veilige omgeving. Er moet ook gelegenheid zijn om problemen in de omgang met elkaar vertrouwelijk te bespreken. De kerkenraad heeft drie vertrouwenspersonen aangesteld. Deze vertrouwenspersonen werken onafhankelijk van de kerkenraad en hebben in geval van klachten het belang van de klager op het oog. Vertrouwelijkheid staat hierbij voorop. Zij bieden enerzijds een luisterend oor wanneer mensen binnen kerkelijke activiteiten geconfronteerd worden met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag of andere problemen in de relationele sfeer. Anderzijds kunnen zij ook benaderd worden door gemeenteleden die in vertrouwen willen praten of een geheim willen delen. Tot slot kunnen zij gemeenteleden (zoals jeugdwerkers of ambtsdragers) van advies dienen over het omgaan met dergelijke problemen en het toepassen van het genoemde protocol daarin.

Het spreekt voor zich dat klagers zich ook rechtstreeks kunnen richten tot de vertrouwenspersonen van de Protestantse Kerk in Nederland, verbonden aan het Samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (SMPR).

¹ Deze zijn opgesteld door de Protestantse Kerk in Nederland en gratis via de website van de PKN te bestellen. De vertrouwenspersonen en de predikant beschikken over een exemplaar.